

„Jaz vam nemam ničesar odpustčati,“ odgovori mu prijazno se smijóč ruski car, „ter me zeló veselí, da ste izpolnili svojo obljubo. Zajutrek naju užé čaka.“

Te prijazne besede so ruskega častnika ojunačile in šel je za carom. Dospévša v prelepo sobo, stopita k mizi, ki je bila za tri pogrnená. Kmalu pride tudi cárinja, in ko jej car našega častnika predstavi perzijskega šaha, vsedejo se k zajutreku. Dve dobri uri sta jim minuli v prijaznih pogovorih in častnik je bil takó ganen, da so ga debele solzé oblile. Pri slovesu podá car zvestemu častniku mošnje cekinov za odškodovanje, kar je potrošil na poti v Petrograd.

V največjem veselji se vrne častnik čez nekaj dni zopet nazaj v Novgorod, kjer je od síh dob živel mirno in tiho, spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Večkrat potem je še rad pripovedoval z nekim posebnim ponosom o zajutreku pri ruskem caru.

Post. I. K.

Diogen.

V starodavnem času pred Kristovem rojstvom je živel zeló čuden mož, po imenu Diogen. Ta mož si je mislil, da je človek samo takrat najsrečnejši na svetu, ako v svoje potrebe toliko potrebuje kakor nič. Ta prečudni človek je prebival v velikem sodu. Vsa njegova obleka mu je bila plašč, s katerim se ja po noči tudi odeal. Jediní kozarec je bilo vse njegovo pohištvo. Ko pa necega dné ugleda ubozega dečka, ki je z roko vodo zajemal in pil, mislil si je, da mu je tudi kozarec nepotrebna stvar, zatorej ga zalučí daleč od sebe. Diogen se je ljudem smijal, da se za malovredne stvari toliko trudijo in si nepotrebne skrbí delajo.

Necega dne obišče Aleksander Vélíki tega modrijana. Diogen je ležal ravno zunaj pred sodom na solnci. Kralj se mu je bližal s preskrasnim spremstvom, a Diogen se za vse to nič ne zmeni, ter niti ne vstane pred kraljem. Aleksander se je dolgo prav prijazno pogovarjal z njim. Naposled ga vpraša: „s čim ti ustrezem, Diogen? Povédi mi, ako imaš kako željo, rad ti jo izpolnim.“ „Da, da,“ odgovori Diogen, „prosim te, idi mi malo iz solnca!“ Temu so se kraljeví spremljevalci zeló smijali; a kralj jim reče: „po pravici vam povem, ako bi ne bil Aleksander, Diogen bi jaz hotel biti.“

G.

Človek je gospodar na zemlji.

Pri stvarjenji je Bog rekel: „naredimo človeka po svojej podobi; on naj gospoduje čez vse živali in vso zemljo!“ Bog sam je tedaj človeka postavil gospodarja na zemlji. In človek tudi uživa to gospodstvo, kar se jasno vidi v tem, kar on dela. Jediní človek more izpremeniti zemlji obraz, jedini on zapoveduje živalim, rastlinam in vsem drugim stvarem na zemlji. Jediní on rabi vse v svojo korist, jih sili, da so mu podložne in je tako izpreminja, kakor misli, da mu bodo več koristile.

Dokler je bil človek samo lovec in ribič, se njegovo gospodstvo nij kazalo tako očitno. Lovec nij nikjer stalen; potika se po gozdih, kder je zvér in voda. Strehe nema; najde si jo, kjerkoli. Lovec ima malo potreb. Žíví se ob mesu, a oblačí se s kožami.

Tudi pastir nema stalnega stanovanja; s čedo hodi na pašo. A vendar se užé prvi pastirji nekatere živali udomačili, k sebi privadili. Za te živali so skrbeli in je varovali krvoločnih zverí.

Pravo človekovo gospodarstvo začénja se še le s poljedelstvom. Poljedelec je največ vedno na tistej zemlji, katero si je izbral in v potu svojega obraza obdelal in obsejal. Kamor koli bi šel dalje, povsod ga čaka novo težko delo. Torej se neseli na izbranej zemlji, in si postavi stalno stanovanje. Poljedelec obdeluje zemljo; prisili divjo lesniko, da rodi sočno ovočje (sadje); v njegovem vrtu se v njegovem varstvu divja cvetica in drugo cvetje mnogo lepše razvija. Privadil je k sebi govéd, ovco, kozo, svinjo, osla, konja, kamelo, psa, mačko in druge živali. Iznášel je ogenj, ki mu iz mesá divjih in domačih živali, in iz raznih vrtnih in poljskih pridelkov pripravlja okusne in zdrave jedi. V ognju topí tudi razne kovíne in rude; iz njih izdeluje razna orodja za hišo in polje, kuje orožje in razne umeteljne in krasne stvari.

Iz lanú, konopelj, volne, svile in bombaža si naprede in natké sto in sto različnih tkanin. Iz lesa si izdeluje pohištvo in drugo potrebno orodje. Iz nekaterih kámenov in prstí topí steklo in žgé vsakovrstno posodje. Iz kámenja in lesá si stavi stanovanja; iz kamena umetelnik izteše lep kip, in iz raznih barv naslika lepo podobo.

Človek zida velika mesta, cerkve, trdnjave, vasi in trge. Seka in krčí in zopet zasaja in širi gozde, nezdrava močvirja izsušuje in izpreminja v zdrava polja. Velikim rekam stavlja jezove, da se ne razlijó po njegovih poljih. Preko visokih gorá dela ceste, rekam izpreminja struge. Po širokem morji, po jezerih in rekah plavajo ladije vsake vrste in vežejo zemlje in národe, ki so bili stoletja razdruženi. Večerne dežele menjavajo z jutrovimi, a stari svet menjáva z novim svetom svoje pridelke in izdelke.

Človek je gospodar na zemlji!

Razno življenje.

Omiko národov spoznavamo tudi iz njegovega vsakdanjega življenja, ako se oziramo na to, s čim se ljudje pečajo ali s čim se živé. Ljudje, ki polje obdelujejo in vedno v istem kraju bivajo, so bolj omikani nego lí óni, ki se vedno séljijo ter se pečajo le z živinorejo in z lovom. A človek si ne more vselej sam odločevati, kako bode živel, marveč mu to zapoveduje narava tistega kraja, katerega mu je stvarnik odločil za njegovo pozemeljsko bivanje. Prebivalci step in puščav, kjer se le sém ter tja nahajajo pičli pašniki, morajo biti vedni pastirji ali živinorejci, ki se vsak letni čas s svojimi čedami preseljujejo v druge kraje, iskajoč si boljših pašnikov. Tacim národom pravimo nomadi ali kočniki, a to zaradi tega, ker le v kočah stanujejo. Ljudje, ki so ob morji ali ob kakej večjej reki, tešéjo si ladije, ter se po vodi vozijo v druge kraje, kjer razno trgujejo; pečajo se tedaj z brodarstvom in s trgovino, premožni so in si stavijo lepa poslopja in mesta. Prebivalci nerodovitih in pustih morskih bregov so prosti ribiči. V rodovitih ravninah ljudje obdelujejo polje, ter živé mirno; a hribovci se bolj pečajo z drugimi rečmi, posebno tudi z lovom, ter ne živé tako mirno. Najbolj se omika širi po trgovini. Premóžnejši ljudje hrepené po ugódnjem življenji, in to rodi nove potrebe; a obrtniki si pri-